

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyyskassalain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyyskassalain muuttamisesta (HE 14/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 28/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työttömyyskassalain (603/1984) 2 §:n 2 momentin 5 ja 12 kohta sekä 19 a §, sellaisena kuin niistä on 19 a § laeissa 556/1998 ja 913/2000,

muutetaan 2 §:n 2 momentin 13 kohta, 3 §:n 1 ja 8 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 kohta ja 4 momentti, 4 luvun otsikko, 11, 12, ja 12 a §, 24 §:n 2 momentti, 27 §:n 1 momentti ja 43 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 1331/2004, 3 §:n 8 momentti laissa 99/1990, 4 §:n 4 momentti laissa 1291/2002, 11 § laissa 476/1993, 12 § osaksi laissa 476/1993, 12 a § laissa 1013/2008, 24 §:n 2 momentti ja 43 §:n 2 momentti laissa 913/2000 ja 27 §:n 1 momentti laissa 1102/2007, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 99/1990, 1291/2002 ja 1331/2004, uusi 9 momentti, lakiin uusi 11 a ja 12 b §, 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 913/2000, uusi 3 momentti, sekä lakiin uusi 50 a § seuraavasti:

2 §

Työttömyyskassan perustaminen

Säännöissä on mainittava ainakin:

Eduskunnan vastaus EV 133/2020 vp

13) miten yrittäjäkassan varat käytetään, jos kassa puretaan.

3 §

Jäsenyyden ehdot

Palkansaajakassan jäseneksi pääsee työttömyysturvalain soveltamisalaan kuuluva palkkatyöntekijä, joka ei ole täyttänyt 68 vuotta ja joka työskentelee sellaisessa ammatissa tai sellaisella työalalla, joka kuuluu kassan toiminnan piiriin. Yrittäjäkassan jäseneksi pääsee työttömyysturvalain soveltamisalaan kuuluva yrittäjä, joka ei ole täyttänyt 68 vuotta. Yrittäjänä pidetään työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettua henkilöä, jonka toimeentulon on katsottava perustuvan yritystoiminnasta saatavaan tuloon. Työtön henkilö voi päästä toisen kassan jäseneksi, jos työttömyyskassa, jossa hän on jäsenenä, purkautuu taikka asetetaan konkurssiin tai selvitystilaan. Työtömän henkilön oikeudesta päästä kassan jäseneksi säädetään lisäksi sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 ja määrätään pohjoismaisessa sosiaaliturvasopimuksessa (SopS 106/1993).

Kassan jäsenyys alkaa siitä päivästä, josta alkaen henkilö on maksanut jäsenmaksunsa, aikaisintaan kuitenkin siitä päivästä, jona hän on kirjallisesti hakenut kassan jäsenyyttä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös kassan jäseneksi pääsyn hylkäämisestä tai erottamisesta. Jäseneksi hyväksymisestä kassa antaa päätöksen tarvittaessa sekä lisäksi aina jäsenen pyynnöstä.

Työtön kassan jäsen voi liittyä toiseen kassaan kuukauden kuluessa siitä kun kassa, jonka jäsen hän on, purkautuu taikka asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin. Kuukauden määräaika alkaa siitä kassan kokouksen päätöksestä, jolla kassa asetetaan selvitystilaan tai puretaan taikka siitä tuomioistuimen päätöksestä, jolla kassa asetetaan konkurssiin.

4 §

Huomautus, varoitus ja kassasta erottaminen

Työttömyyskassan hallitus voi jäsentä kuultuaan antaa huomautuksen tai varoituksen taikka erottaa jäsenyydestään sen:

3) joka kieltäytyy noudattamasta kassan sääntöjä.

Päätökseen, jolla kassa on hyväksynyt tai hylännyt jäseneksi pääsyn tai erottanut jäsenensä, sovelletaan työttömyysturvalain 12 lukua muutoksenhausta.

Eduskunnan vastaus EV 133/2020 vp

4 luku

Kassan johto ja valtuuskunta

11 §

Kassan hallitus

Työttömyyskassalla tulee olla hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Hallituksen jäsenistä vähintään kahden kolmasosan on oltava kassan jäseniä. Vastuunalainen toimihenkilö tai muu kassan palveluksessa oleva henkilö ei voi toimia hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä.

11 a §

Hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön kelpoisuus

Hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön on oltava hyvämaineisia. Kassan johdolla on oltava sellainen työttömyysvakuutustoiminnan tuntemus kuin kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai kassan palveluksessa on oltava riittävän päteviä ja kokeneita asiantuntijoita. Hallituksessa on oltava myös sijoitustoiminnan tuntemusta siten kuin kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai kassan palveluksessa on oltava riittävän päteviä ja kokeneita asiantuntijoita.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsen eikä vastuunalainen toimihenkilö.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja vastuunalaisella toimihenkilöllä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Mitä tässä säädetään hallituksen jäsenestä ja vastuunalaisesta toimihenkilöstä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen vastuunalaisen toimihenkilön sijaiseen.

12 §

Hallituksen tehtävät ja toiminta

Työttömyyskassan hallitus huolehtii kassan hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä edustaa kassaa. Lisäksi hallitus valitsee kassan vastuunalaisen toimihenkilön.

Kassan säännöissä voidaan määrätä, saadaanko ja miten laajalti hallituksen tehtäviä antaa yhdelle tai useammalle hallituksen jäsenelle taikka hallitukseen kuulumattomalle kassan palveluksessa olevalle muulle toimihenkilölle. Säännöillä ei voida siirtää 1 momentin, 12 a §:n, 13 §:n eikä 41 §:n 2 momentin mukaisia velvollisuuksia kassan toimihenkilöille.

Hallituksen jäsen ei saa ottaa osaa sellaisen asian käsittelyyn, joka koskee hänen ja kassan välistä suhdetta tai muutoin hänen yksityistä etuaan.

Haaste tai muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi kassalle, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle taikka henkilölle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa kassan nimi.

Eduskunnan vastaus EV 133/2020 vp

12 a §

Yleiset hallintovaatimukset

Työttömyyskassalla on oltava sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä ja toimiva hallintojärjestelmä, jossa vastuualueet on määritelty. Työttömyyskassalla on oltava hallituksen hyväksymä jatkuvuussuunnitelma sekä kirjalliset toimintaperiaatteet kassan sisäisestä valvonnasta, riskienhallintajärjestelmästä, sisäisen tarkastuksen järjestämisestä, palkitsemisesta ja toimintojen ulkoistamisen järjestämisestä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hallintojärjestelmästä, jatkuvuussuunnitelmasta ja kirjallisista toimintaperiaatteista.

Työttömyyskassan hallituksen on säännöllisesti arvioitava hallintojärjestelmää, jatkuvuussuunnitelmaa ja kirjallisia toimintaperiaatteita.

12 b §

Vastuunalaisen toimihenkilön tehtävät ja toiminta

Työttömyyskassalla on oltava vastuunalainen toimihenkilö, joka hoitaa kassan juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Vastuunalaisen toimihenkilön on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Vastuunalaisella toimihenkilöllä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa, jollei hallitus päättä toisin.

24 §

Oikeus osuuksiin

Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisistä syistä hyväksyä 1 momentissa säädetyn jäsenmäärää koskevan edellytyksen estämättä työttömyyskassalle oikeuden täysiin osuuksiin.

27 §

Osuuksien maksaminen

Valtionosuus, Työllisyysrahaston osuus ja hallintokuluihin kohdistuvat osuudet maksetaan kultakin kalenterivuodelta. Päätökset rahoitusosuuksien maksamisesta tekee sosiaali- ja terveysministeriö. Rahoitusosuudet työttömyyskassoille maksaa Työllisyysrahasto, jolle valtio maksaa valtionosuuden hallintokuluosuuksineen.

Eduskunnan vastaus EV 133/2020 vp

43 §

Selvitystilaan asettaminen ja purkaminen

Jos työttömyyskassa puretaan muulla kuin 1 momentissa mainitulla perusteella, viimeksi valittu hallitus suorittaa purkamisen käynnistämiseen liittyvät toimet. Muilta osin kassan purkamisessa noudatetaan selvitystilaa koskevia säännöksiä.

Kutsu kassan selvitystilaan asettamisesta päättävään kokoukseen on toimitettava kaikille kassan jäsenille viimeistään kahta viikkoa ennen kassan kokousta. Kutsussa on mainittava tiedot myös selvitystilaan asettamisen vaikutuksesta kassan jäsenten päivärahoikeuteen.

50 a §

Varojen luovutus palkansaaajakassan purkautumis- ja konkurssitilanteessa

Purkautuneen tai konkurssiin asetetun palkansaaajakassan mahdolliset varat velkojen ja muiden sitoumusten täyttämisen jälkeen luovutetaan Työllisyysrahastolle. Työllisyysrahastolle luovutetut varat käytetään työttömyyskassojen ansioturvamenojen ansio-osan rahoittamiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lain 11 ja 11 a §:ää sovelletaan hallituksen tai vastuunalaisen toimihenkilön valintaan lain voimaantulon jälkeen kassan seuraavan kerran valitessa hallitusta, hallituksen jäsentä tai vastuunalaista toimihenkilöä.

Helsingissä 13.11.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri